

Wymagania edukacyjne z języka polskiego na poszczególne oceny

Podane wymagania to schemat, ogólne zasady, które trzeba zmienić, uszczegółowić. Każdy nauczyciel wie (po poznaniu uczniów w klasie pierwszej i dokonywaniu analizy ich osiągnięć na kolejnych etapach), jakie wymagania może stawiać konkretnym uczniom, aby w możliwie najbardziej efektywny sposób posiadli wiedzę i umiejętności umożliwiające im dalszą naukę.

Należy pamiętać, że **warunkiem koniecznym** do omawiania tekstów kultury jest ich **znajomość w zakresie wymaganym przez nauczyciela. Uczeń zawsze musi znać tekst** (prze czytał go we fragmentach lub w całości – tak jak polecił nauczyciel), w przeciwnym wypadku analiza i interpretacja nie przyniosą oczekiwanych efektów. Ponadto dyskwalifikowane są wszelkie prace przygotowane na zasadzie „kopiuj – wklej” lub będące kompilacją cudzych prac.

Nauczyciel uwzględniając indywidualne potrzeby edukacyjne i możliwości ucznia dostosowuje do niego wymagania edukacyjne.

Zasady ogólne:

- A) **Na ocenę dopuszczającą** – uczeń wykonuje polecenia dość powierzchownie. Jego wiedza jest w zasadzie odtwórcza, umiejętności niewielkie. Ważne jest, aby uczeń, który osiąga oceny dopuszczające, podejmował pracę, wykazywał starania. Nie wszystkie zadania są dla niego przeznaczone, ale próbuje wykonywać polecenia na miarę swych możliwości. Jeśli chodzi o prace pisemne, to muszą być to prace samodzielne, chociaż oczywiście mogą być krótkie, powierzchowne, sądy mało oryginalne, argumentacja niepełna. Podobnie z wypowiedziami ustnymi – są to wypowiedzi krótkie, ale przede wszystkim powinny być zgodne z tematem.
- B) **Na ocenę dostateczną** – uczeń podejmuje działania, ale nie kończą się one pełnym sukcesem. Pracuje, ale popełnia błędy, polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie jest pewien swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze, ale pracuje, czyli „stara się”.
- C) **Na ocenę dobrą** – uczeń podejmuje wszystkie działania, ale popełnia nieliczne błędy. Jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy. Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją wypowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk. Zapis „na ogół” oznacza, iż jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy.
- D) **Na ocenę bardzo dobrą** – uczeń wykonuje rozmaite zadania i czynności „poprawnie”, „samodzielnie”, „świadomie”, „ciekawie”, „interesująco”. Tak więc pracuje samodzielnie, wie i umie wyjaśnić. Trafnie dobiera przykłady, cytaty, argumenty, dokonuje porównań, ocen, uzasadniając swoje zdanie. Jego wypowiedzi zarówno ustne, jak i pisemne są wolne od błędów, wyczerpujące, pomysłowe, twórcze. Mówi pełnymi zdaniami, uzasadnia swoją wypowiedź, znajduje w tekście przykłady na poparcie swych słów. Umie odnieść się do świata zewnętrznego, jeśli zachodzi taka potrzeba. Podczas pracy w grupie staje się liderem, umie nie tylko współpracować, ale nadaje ton działaniom innych, wprowadza nowe rozwiązania i pomysły.

Wymagania ogólne Podst.Progr.	Ocena dopuszczająca uczeń:	Ocena dostateczna uczeń:	Ocena dobra uczeń:	Ocena bardzo dobra uczeń:
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	- rozumie teksty o prostej budowie; - dostrzega sensy zawarte w powierzchownej warstwie tekstu; - z pomocą rozpoznaje funkcje tekstu i z pomocą wskazuje	- rozumie teksty o niezbyt skomplikowanej budowie; - stara się dostrzegać sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu;	- na ogół rozumie teksty o skomplikowanej budowie; - na ogół dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu;	- rozumie teksty o skomplikowanej budowie; - dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; - rozpoznaje funkcje tekstu i środki

	<ul style="list-style-type: none"> środki językowe służące ich realizacji; odbiega od stosowania kryteriów poprawności językowej; 	<ul style="list-style-type: none"> stara się rozpoznać funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; zwraca uwagę na kryteria poprawności językowej; 	<ul style="list-style-type: none"> na ogół rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; na ogół ma świadomość kryteriów poprawności językowej; 	<ul style="list-style-type: none"> językowe służące ich realizacji; ma świadomość kryteriów poprawności językowej;
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> nie zawsze poprawnie stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; w interpretacji tekstu próbuje wykorzystać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; próbuje poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; próbuje odczytać rozmaite sensy dzieła; próbuje dokonać interpretacji porównawczej; 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; w interpretacji tekstu stara się wykorzystywać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; stara się poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; stara się odczytać rozmaite sensy dzieła; stara się dokonać interpretacji porównawczej; 	<ul style="list-style-type: none"> na ogół stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; w interpretacji tekstu na ogół wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; na ogół poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; na ogół odczytuje rozmaite sensy dzieła; na ogół dokonuje interpretacji porównawczej; 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; odczytuje rozmaite sensy dzieła; dokonuje interpretacji porównawczej;
III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> buduje wypowiedzi o niezbyt wysokim stopniu złożoności; nie zawsze stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; próbuje zwiększać własną kompetencję językową. 	<ul style="list-style-type: none"> stara się budować wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; stara się stosować w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; zwraca uwagę na własną kompetencję językową. 	<ul style="list-style-type: none"> na ogół buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; na ogół stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; na ogół ma świadomość własnej kompetencji językowej. 	<ul style="list-style-type: none"> buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; ma świadomość własnej kompetencji językowej.

Na ocenę celującą - uczeń bierze udział w konkursach przedmiotowych i uzyskuje znaczące wyniki w regionie, swą wiedzą i zainteresowaniami wskazuje na opanowanie całego materiału na danym poziomie nauczania, w sposób umiejętny, celowy i swobodny wykorzystuje opanowaną wiedzę i umiejętności do analizy i interpretacji tekstów kultury, w sposób oryginalny wypowiada się w mowie i piśmie, zajmuje się twórczością literacką, artystyczną.

KL. II TECHNIKUM

1. Teksty literackie:

Barok:

Mikołaj Sęp-Szarzyński *Sonety* (wybór)
Daniel Naborowski, wiersze (wybór)
Jan Andrzej Morsztyn, wiersze (wybór)
Jan Chryzostom Pasek *Pamiętniki* (fragmenty)
Piotr Skarga *Kazania sejmowe* (fragmenty)
Miguel de Cervantes *Don Kichote z Manchy* (fragmenty)

Oświecenie:

Ignacy Krasicki *Satyry* (wybór), *Hymn do miłości ojczyzny*, *Bajki* (wybór), *Monachomachia* (fragmenty)
Józef Wybicki *Pieśń Legionów Polskich we Włoszech*
Daniel Defoe *Przypadki Robinsona Crusoe*
Johann Wolfgang Goethe *Cierpienia młodego Wertera*

Romantyzm:

Adam Mickiewicz *Oda do młodości*, *Ballady* (wybór, w tym *Romantyczność*), *Sonety krymskie* (wybór), *Konrad Wallenrod* (fragmenty), *Dziady cz. III*, *Dziady cz. IV* (fragmenty), *Pan Tadeusz*, *Liryki lozańskie* (wybór)
Juliusz Słowacki, wiersze (wybór), *Kordian* (fragmenty),
Zygmunt Krasiński *Nie-Boska komedia* (fragmenty),
Cyprian Kamil Norwid, wiersze (wybór)
Franciszek Schiller *Do radości*

2. Kształcenie językowe:

Język w interakcji

Elementy aktu komunikacji językowej.
Najważniejsze funkcje komunikatów językowych.
Warunki skuteczności komunikacji językowej.
Etyka wypowiedzi – perswazyjne i manipulacyjne użycia języka.
Retoryka jako sztuka skutecznego przemawiania (podstawowe środki retoryczne, kompozycja mowy).
Werbalne i niewerbalne środki komunikacji.
Skuteczność retoryczna – dostosowanie sposobu argumentacji do sytuacji wypowiedzi.
Reguły dyskusji.
Etyka mówienia – agresja werbalna jako jeden z przejawów przemocy w relacjach międzyludzkich.
Etykieta językowa – zasady językowego *savoir-vivre*'u.
Zależność między kształtem językowym wypowiedzi a kontekstem pragmatycznym (nadawca, odbiorca, sytuacja komunikacyjna).
Różne sposoby realizowania intencji komunikacyjnej nadawcy.
Oficjalność i nieoficjalność wypowiedzi językowej.

Język w społeczeństwie

Oficjalna i nieoficjalna, mówiona i pisana odmiana języka.

Użytkowe odmiany formalnego języka pisanego.
Zasady komponowania i redagowania pisemnej wypowiedzi formalnej.
Teksty literackie doby staropolskiej jako odzwierciedlenie rozwoju polszczyzny.
Sposoby wzbogacania zasobu leksykalnego polszczyzny.

Kształt wypowiedzi językowej

Uwarunkowania językowe i komunikacyjne wypowiedzi monologicznych i dialogowych.
Znaczenie jednostek leksykalnych.
Wieloznaczność językowa i znaczenia metaforyczne.
Najważniejsze relacje semantyczne w języku.
Wprowadzenie do stylistyki – pojęcie stylu językowego i stylizacji.
Podstawowe gatunki ustnych wypowiedzi językowych: mowa (przemówienie), referat, prezentacja, dyskusja.